

EEN ZONDAGSKIND

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39

TANA
FRENCH

EEN
ZONDAGS
KIND

Ideale zoon. Geliefde vriend.
Moordenaar?

Vertaald door Irene Paridaans

Nieuw Amsterdam

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39

1
2
3
4
5
6
7
8 Voor Kristina
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26

27 Oorspronkelijke titel *The Wych Elm*. Viking, imprint van Penguin Random House

28 © 2018 Tana French

29 © 2020 Nederlandse vertaling Irene Paridaans / Uitgeverij Nieuw Amsterdam

30 Alle rechten voorbehouden

31 Omslagontwerp Studio Jan de Boer

32 Omslagbeeld © Arcangel / Stephen Mulcahey

33 NUR 305

34 ISBN 978 90 468 2742 0

35 www.nieuwamsterdam.nl
36

Heer, wij weten wat we zijn, maar weten niet
wat we zouden kunnen zijn.

William Shakespeare, *Hamlet*

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39

Ik heb mezelf eigenlijk altijd als een zondagskind beschouwd. Ik bedoel niet dat ik zo iemand ben die in een opwelling een lot koopt waar vervolgens miljoenen euro's op vallen, of die een paar seconden te laat bij zijn vliegtuig aankomt dat daarna crasht zonder overlevenden. Ik bedoel gewoon dat ik erin slaag me door het leven te bewegen zonder de standaardellende waar je weleens over hoort. Ik ben als kind niet misbruikt, ik ben niet gepest op school; mijn ouders zijn niet gescheiden of overleden of verslaafd, ze maakten niet eens behoorlijk ruzie; mijn vriendinnen hebben me nooit bedrogen, althans niet voor zover ik weet, of me op traumatische wijze gedumpt; ik ben nooit aangereden door een auto, ik heb nooit iets ernstigers gemankeerd dan waterpokken en ik heb zelfs geen beugel gedragen. Niet dat ik hier erg lang bij stil heb gestaan, maar toen ik me dit realiseerde constateerde ik tevreden dat alles precies ging zoals het moest gaan.

En dan was er natuurlijk nog Ivy House. Ik denk niet dat iemand me, zelfs nu niet, van het idee af kan brengen dat ik ontzettend geboft heb met Ivy House. Ik weet dat het allemaal niet zo eenvoudig was, ik ken alle argumenten tot in de kleinste en scherpste details; ik kan ze netjes op een rijtje leggen, strak als zwarte runentekens in witte sneeuw, en net zo lang naar ze staren tot ik mezelf bijna heb overtuigd; maar ik hoef alleen maar een vleugje van de juiste geur op te snuiven, jasmijn, lapsang souchong, een specifieke ouderwetse zeep die ik nooit thuis heb kunnen brengen, ik hoef maar een straal onder de juiste hoek binnenvallend middaglicht te zien en ik ben verloren, ik ben weer helemaal in de ban.

Een poosje geleden heb ik mijn neef en nicht hier daadwerkelijk nog over gebeld. Het was bijna Kerstmis en ik was aangeschoten van de warme wijn die ik had gedronken op een of andere vreselijke kerstborrel op mijn werk; anders zou ik hen nooit hebben gebeld, in elk geval niet om naar hun mening te vragen, of hun advies, of wat het dan ook wezen mocht waar ik op zoek naar dacht te zijn. Susanna vond het duidelijk een domme vraag. 'Nou ja, natuurlijk hebben we geboft. Het was een fantastisch huis.' En toen ik niets terugzei: 'Je kunt je druk gaan maken over al die andere

1 dingen, maar dat zou ik persoonlijk' – geluid van een schaar die door pa-
2 pier snijdt, op de achtergrond zweven zoete koorknaapjes, ze zit cadeautjes
3 in te pakken – 'niet doen. Ik weet dat ik makkelijk praten heb, maar echt,
4 Toby, wat heeft het voor zin om er na al die jaren nog in te gaan zitten
5 prikken? Maar jij moet vooral doen wat je moet doen.' Leon, die in eerste
6 instantie oprecht verheugd leek iets van me te horen, verstrakte meteen.
7 'Hoe moet ik dat nou weten? Maar luister, nu ik je toch aan de lijn heb, ik
8 had je nog willen mailen, ik denk dat ik met Pasen een paar dagen naar
9 huis kom, ben jij er dan...' Ik werd enigszins strijdustig en eiste een ant-
10 woord, al wist ik heel goed dat dat niet de manier was waarop je met Leon
11 moest omgaan. Hij deed net of zijn bereik was weggevallen en hing op.

12 En toch, en toch. Het doet ertoe; het doet ertoe, voor zover ik kan in-
13 schatten – wat dat op dit moment ook voor mag stellen – meer dan wat
14 dan ook. Het heeft lang geduurd voordat ik begon na te denken over wat
15 geluk hebben kan zijn, hoe gladjes en heerlijk bedrieglijk, hoe meedogen-
16 loos verwrongen en verknoopt op zijn eigen onzichtbare plekken, en hoe
17 dodelijk.

18
19 Die nacht. Ik weet dat er een oneindig aantal momenten is waarop je een
20 verhaal kunt beginnen, en ik realiseer me heel goed dat iedereen die in dit
21 verhaal een rol speelt het niet met deze keus eens zal zijn; ik zie het sche-
22 ve lachje van Susanna al voor me en ik hoor Leon spottend snuiven. Maar
23 ik kan er niets aan doen; voor mij is het begonnen in die nacht, het zwaar
24 verroeste scharnier tussen ervoor en erna, het plaatje toverglas dat voor
25 de werkelijkheid werd geschoven en dat alles aan de ene kant somber
26 kleurt en aan de andere kant helder en licht laat, pijnlijk dicht bij elkaar
27 maar zonder dat ze elkaar raken of kunnen raken. Ook al is het aantoon-
28 bare onzin, die schedel lag tenslotte op dat moment al jarenlang verscho-
29 len in dat holletje, en ik denk dat het zonneklaar is dat hij die zomer toch
30 wel een keer tevoorschijn zou zijn gekomen; toch kan ik op een niveau dat
31 dieper gaat dan logica niet geloven dat dit allemaal ook gebeurd zou zijn
32 zonder die ene nacht.

33 In het begin leek het een prima avond; een uitstekende avond beter
34 gezegd. Het was een vrijdagavond in april, de eerste dag die echt aan-
35 voelde als een lentedag, en ik was op stap met mijn twee beste vrienden
36 van de middelbare school. Het was druk bij Hogans, de haren van de
37 meisjes waren zacht en luchtig van de warmte, de jongens hadden hun
38 mouwen opgerold en overall klonk gepraat en gelach, tot de muziek nog
39 slechts een vrolijke reggaedreun was geworden die ongemerkt via de vloer

je voeten in trilde. Ik was zo high als een papegaai, niet van de coke of zo, maar er was wat gedoe geweest op het werk die week en die dag had ik alles weer recht kunnen zetten. De overwinning maakte me een beetje duizelig; ik betrapte mezelf er steeds op dat ik veel te snel praatte en enorme slokken bier achteroversloeg. Aan het tafeltje naast ons zat een beeldschone brunette naar me te lonken, als ze in mijn blikveld verscheen lachte ze net een tel te lang naar me. Ik was niet van plan in actie te komen, ik had een geweldige vriendin die ik niet wilde belazeren, maar het was wel leuk te merken dat ik nog meetelde.

‘Ze vindt je leuk,’ zei Declan met een schuine hoofdknik naar de brunette, die juist haar hoofd met een extravagante zwier in haar nek gooide en lachte om een grapje van haar vriendin.

‘Ze heeft een goeie smaak.’

‘Hoe is het met Melissa?’ vroeg Sean enigszins overbodig. Nog afgezien van Melissa was die brunette helemaal mijn type niet; haar rode vintage jurk hield nauwelijks haar dramatische rondingen in bedwang en ze zag eruit alsof ze liever in een bistro vol Gauloise-dampen zat waar meerdere kerels elkaar omwille van haar met een mes te lijf gingen.

‘Geweldig,’ zei ik, en dat was ook zo. ‘Zoals altijd.’ Melissa was het andere uiterste van deze brunette: klein, met een vriendelijk gezichtje, rommelig blond haar en sproeten, van nature aangetrokken tot dingen die haar en iedereen om haar heen gelukkig maakten: vrolijke bloemetjesjurken van zachte katoen, zelfgebakken brood, dansen op willekeurig welke muziek en picknicks met stoffen servetten en idiote kazen. Ik had haar al een paar dagen niet gezien en de gedachte aan haar deed me naar haar verlangen, naar haar lach, haar neus die ze in mijn hals begroef en de kamperfoeliegeur van haar haren.

‘Ze is geweldig,’ zei Sean met iets te veel nadruk.

‘Zeker. Ik zei daarnet al dat ze geweldig is. Ik heb namelijk een relatie met haar, ik weet dat ze geweldig is. Ze is geweldig.’

‘Heb je speed geslikt?’ wilde Dec weten.

‘Ik ben high van jullie gezelschap. Gast, jij bent het menselijke equivalent van de puurste, witste Colombiaanse...’

‘Je hebt echt speed geslikt. Geef ons ook wat, gierige eikel.’

‘Ik ben zo clean als een baby, bietsende klootzak.’

‘Waarom zit je dan die griet te beloeren?’

‘Ze is prachtig. Ik kan best schoonheid waarderen zonder...’

‘Te veel koffie,’ zei Sean. ‘Giet nog maar wat van dat spul naar binnen, daar word je wel rustig van.’

1 Hij wees naar mijn glas bier. ‘Voor jou doe ik alles,’ zei ik en ik dronk
2 in één teug bijna mijn hele glas leeg. ‘Ahhhh.’

3 ‘Ze is echt fantastisch,’ zei Dec, die weemoedig naar de brunette zat te
4 staren. ‘Toch zonde.’

5 ‘Eropaf,’ zei ik. Dat zou Dec niet doen, dat deed hij nooit.

6 ‘Oké.’

7 ‘Toe maar. Als ze deze kant op kijkt.’

8 ‘Ze kijkt helemaal niet naar mij. Ze kijkt naar jou. Zoals gewoonlijk.’
9 Dec was stevig van postuur en massief, hij droeg een bril en had een
10 wilde bos rood haar. Hij zag er eigenlijk prima uit, maar ooit had hij
11 zichzelf wijsgemaakt dat dat niet zo was, met alle voorspelbare consequen-
12 ties van dien.

13 ‘Hé,’ zei Sean quasibeleidigd. ‘Meiden kijken naar mij.’

14 ‘Klopt. Ze vragen zich af of je blind bent of dat dat overhemd een wed-
15 denschap is.’

16 ‘Gewoon jaloers,’ mompelde Sean en hij schudde zijn hoofd. Sean was
17 een grote vent van bijna een meter negentig, hij had een breed, open ge-
18 zicht en zijn rugbylif was nog bijna net zo gespierd als vroeger; hij kreeg
19 in feite meer dan voldoende vrouwelijke aandacht, al was ook dat tever-
20 geefs want hij was nog steeds heel gelukkig met zijn vriendinnetje van de
21 middelbare school. ‘Lelijke eigenschap.’

22 ‘Maak je niet druk,’ zei ik geruststellend tegen Dec. ‘Het wordt er alle-
23 maal beter op. Met die...’ Ik knikte subtiel in de richting van zijn hoofd.

24 ‘Die wat?’

25 ‘Je weet wel. Die.’ Snel wees ik naar mijn eigen haarlijn.

26 ‘Waar heb je het over?’

27 Ik leunde discreet over de tafel en fluisterde: ‘Die implantaten. Goed
28 idee, kerel.’

29 ‘Ik heb helemaal geen haarimplantaten!’

30 ‘Daar hoeft je je helemaal niet voor te schamen. Alle grote sterren heb-
31 ben ze tegenwoordig. Robbie Williams. Bono.’

32 Nu werd Dec natuurlijk helemaal woest. ‘Er is niks mis met mijn fuck-
33 ing haar!’

34 ‘Dat zeg ik. Ziet er geweldig uit.’

35 ‘Je ziet er bijna niks van,’ verzekerde Sean hem. ‘We zeggen niet dat het
36 opvalt. Gewoon prima, snap je?’

37 ‘Ze vallen niet op omdat ze niet bestáán. Ik héb helemaal geen...’

38 ‘Kom op, zeg,’ zei ik. ‘Ik zie ze toch. Hier en...’

39 ‘Blijf van me af!’

‘Oké. Laten we je vriendinnetje even vragen wat zij ervan vindt.’ Ik begon de aandacht te trekken van de brunette.

‘O nee. Neeneenee. Toby, echt, ik vermoord je als je...’ Dec probeerde mijn zwaaiende hand vast te grijpen. Ik ontweek hem.

‘Dit is de perfecte openingszet,’ zei Sean. ‘Je wist toch niet hoe je met haar in gesprek moest raken? Nou, dit is je kans.’

‘Flikker op,’ zei Dec. Hij staakte zijn pogingen mijn hand vast te pakken en stond op. ‘Jullie zijn echt een stelletje eikels, wist je dat?’

‘Dec,’ zei ik. ‘Ga nou niet weg.’

‘Ik ga naar de plee, dan kunnen jullie twee weer even normaal gaan doen.’ En tegen Sean: ‘Hé, Chuckles, je bent aan de beurt.’

‘Hij gaat even kijken of ze allemaal nog goed zitten,’ zei Sean tegen mij, wijzend op zijn haarlijn. ‘Jij hebt ze in de war gemaakt. Zie je die ene daar, die is helemaal...’ Dec stak twee middelvingers naar ons op en liep door de menigte in de richting van de wc’s. Al manoeuvrerend langs billen en biertjes probeerde hij zijn waardigheid te behouden en onze schaterlach en de brunette te negeren.

‘Hij trapte er toch maar mooi even in,’ zei Sean. ‘Mafkees. Nog eentje?’ Hij liep naar de bar.

Toen ik even alleen was appte ik Melissa: *Paar biertjes met de jongens. Bel je later. Hou van je. Meteen appte ze terug: Ik heb die gekke ouwe leunstoel verkocht!!! Met een heleboel vuurwerkemoticons erbij. De ontwerperster was zo blij dat ze hilde toen ik haar belde en ik was zo blij voor haar dat ik ook bijna moest huilen :-)* Groetjes aan de jongens. Hou ook van jou xxx. Melissa had een klein winkeltje in Temple Bar waar ze vreemdsoortige Ierse spullen verkocht: geinige setjes porseleinen vazen, kasjmieren dekens in felle neonkleuren, handgesneden handvatten in de vorm van slapende eekhoorns of vertakte bomen. Ze probeerde al jaren die leunstoel te verkopen. Ik appte haar terug: *Gefeliciteerd! Ouwe verkoopduivel van me.*

Toen Sean terugkwam met de biertjes was Dec terug van de wc. Hij was duidelijk gekalmeerd maar deed nog steeds erg zijn best de blikken van de brunette te ontwijken. ‘We hebben haar even gevraagd wat zij ervan vindt,’ zei Sean. ‘Ze vindt je implantaten geweldig.’

‘Ze zei dat ze ze al de hele avond zit te bewonderen.’

‘Ze vroeg zich af of ze ze aan mocht raken.’

‘Ze vroeg zich af of ze eraan mocht likken.’

‘Krijg de tering. Ik zal je trouwens even vertellen waarom ze steeds naar jou kijkt, verrekte klootzak,’ zei Dec terwijl hij zijn kruk aanschoof. ‘Niet

1 omdat ze je leuk vindt, maar gewoon omdat ze die rotkop van jou in de
2 krant heeft zien staan, en nu probeert ze zich te herinneren of je een
3 omaatje al haar spaargeld hebt afgepakt of dat je een minderjarige hebt
4 geneukt.’

5 ‘Waar ze zich sowieso niet druk over zou maken als ze me niet zag zitten.’

6 ‘In je dromen. De roem is je naar het hoofd gestegen.’

7 Een paar weken daarvoor had mijn foto in de krant gestaan, in het
8 maatschappijkatern, en dat had een gigantische hoeveelheid commentaar
9 opgeleverd omdat ik toevallig tijdens het werk, de opening van een ten-
10 toonstelling, stond te kletsen met een ervaren soapactrice. In die tijd deed
11 ik de pr en de marketing voor een middelgrote, tamelijk prestigieuze
12 kunstgalerie in het centrum van de stad, op een paar straten afstand van
13 Grafton Street. Dat was niet wat ik voor ogen had toen ik afstudeerde; ik
14 mikte op een van de grotere reclamebedrijven, ik was alleen maar naar
15 het sollicitatiegesprek gegaan om ervaring op te doen. Maar toen ik daar
16 eenmaal zat vond ik het tegen alle verwachting in een leuke plek; het
17 grote, nauwelijks gemoderniseerde achttiende-eeuwse gebouw met de
18 scheve vloeren, Richard, de eigenaar, die door zijn scheefstaande bril naar
19 me zat te loeren en informeerde naar mijn favoriete Ierse kunstenaars
20 (gelukkig had ik me wel een beetje op het gesprek voorbereid zodat ik een
21 paar min of meer verstandige antwoorden kon geven en we een lang,
22 opgewekt gesprek konden voeren over le Brocquy en Pauline Bewick en
23 nog een aantal mensen van wie ik daarvoor nog nooit had gehoord). Het
24 idee mijn eigen gang te mogen gaan sprak me ook erg aan. Bij een groot
25 bedrijf zou ik eerst een paar jaar achter een computerscherm hebben ge-
26 zeten waar ik gehoorzaam andermans briljante ideeën voor pr-campagnes
27 op social media zou bij snoeien en water geven, en moest besluiten of ik
28 racistische nepcommentaren op een of ander afgrijselijke nieuwe smaak
29 chips zou verwijderen of dat ik ze zou gebruiken om reuring te genereren,
30 maar bij deze galerie kon ik uitproberen wat ik maar wilde en mijn begin-
31 nersfouten al doende herstellen zonder dat er iemand over mijn schouder
32 meekeek. Richard wist niet helemaal zeker wat Twitter was, al vond hij
33 wel dat hij er ook een paar moest hebben, en hij was al helemaal niet de
34 man van de vierkante millimeter. Toen ik, tot mijn grote verbazing, de
35 baan kreeg aangeboden, aarzelde ik nauwelijks. Een paar jaar, dacht ik,
36 een paar aardige pr-stunts voor op mijn cv, en dan zou ik de sprong kun-
37 nen wagen naar een van de grote bedrijven op een niveau waar het echt
38 leuk zou worden.

39 Dat was inmiddels vijf jaar geleden. Ik had mijn voelsprietten al uitge-

stoken en daar heel bevredigende reacties op gekregen. Ik zou de galerie missen; uiteindelijk was ik niet alleen van de vrijheid maar ook van de baan zelf gaan houden, van de kunstenaars met hun idiote perfectionisme, de tevredenheid over het feit dat ik al doende genoeg had opgepikt om te snappen waarom Richard boven op de ene kunstenaar sprong en de andere vierkant afwees. Maar ik was achtentwintig, Melissa en ik hadden het over het kopen van een huis, de galerie betaalde niet slecht, maar wel stukken minder dan de grote bedrijven, kortom: het werd tijd voor het echte werk.

Dat was in de week daarvoor bijna allemaal in rook opgegaan, maar ik had opnieuw geluk gehad. Mijn gedachten stuiterden en stoven alle kanten op, en het was kennelijk besmettelijk want Sean en Dec hingen over de tafel van het lachen. We wilden die zomer een mannenvakantie, maar we konden niet beslissen waarheen; *Thailand, wacht even, wanneer is het moessonseizoen, telefoons komen tevoorschijn, en wanneer is het staatsgreepseizoen?* Dec bleef om een of andere reden hameren op Fiji, *we moeten echt naar Fiji, anders komen we er nooit meer, niet als...* hij gebaarde met een subtiele hoofdknik naar Sean. Sean ging met Kerstmis trouwen, en hoewel dat na twaalf jaar niet echt onverwacht was, voelde het toch als een schokkende en ongegronde actie en het gesprek erover leidde onvermijdelijk tot gezeik: *Op het moment dat je 'ja' zegt leef je in geleende tijd, man, dan is je leven over en uit... Proost! Op Seans laatste vakantie! Op Seans laatste avond in de kroeg! Op Seans laatste blowtje!* Dec en ik mochten Audrey allebei heel graag en de wrange grijns op Seans gezicht – zogenaamd beledigd, maar stiekem blij het onderwerp van onze spot te zijn – deed me aan Melissa denken en aan het feit dat we nu drie jaar bij elkaar waren en dat het misschien tijd werd voor een huwelijksaanzoek. Door al dat gepraat over laatste kansen keek ik nog een keer naar de brunette, die een verhaal zat te vertellen waarbij ze druk gesticuleerde; donkerrood gelakte nagels, iets in de hoek waaronder ze haar hoofd hield zei me dat ze heel goed wist dat ik naar haar keek en dat dat niets te maken had met de foto in de krant – *We zorgen wel dat je in Thailand aan je trekken komt, Sean, maak je geen zorgen, op Seans eerste travestiet!*

Daarna raken mijn herinneringen aan die avond hier en daar een beetje gefragmenteerd. Uiteraard heb ik achteraf die avond nog duizenden keren obsessief de revue laten passeren; alles heb ik uitgekamd om de knoop te vinden die het patroon onherstelbaar veranderde, in de hoop dat ik één belangrijk detail had overgeslagen, één klein puzzelstukje waardoor alle andere stukjes op hun plek zouden vallen en het geheel als een flip-

1 perkast gekleurde lichtflitsen zou uitzenden en ik op zou springen en
2 *Eureka!* zou roepen. De ontbrekende stukjes maakten het er niet makke-
3 lijker op (heel normaal, zeiden de artsen geruststellend, echt heel erg
4 normaal, o, zo ontzettend normaal). Gaandeweg kwam er weer het no-
5 dige terug en ik nam zo veel mogelijk over uit het geheugen van Sean en
6 Dec; moeizaam paste ik de avond als een oud fresco met schaarse frag-
7 mentjes en intelligente conclusies in elkaar, maar hoe kon ik nou zeker
8 weten wat er in die lege gaten zat? Ben ik aan de bar tegen iemand aan
9 gelopen? Heb ik te hard gepraat, ben ik in mijn euforische bubbel uit mijn
10 dak gegaan of heb ik in mijn enthousiasme een te weids armgebaar ge-
11 maakt en iemand zijn bier uit zijn hand geslagen? Had de met anabolen
12 volgepompte ex van de brunette ergens in een donker hoekje naar mij
13 zitten grommen? Ik heb mezelf nooit beschouwd als iemand die ruzie
14 zoekt, maar niets leek nu onmogelijk, niet meer.

15 Lange, botergele lichtvlekken op donker hout. Ik ga bier halen; een
16 meisje met een rode vilten flaphoed leunt over de bar en kletst tegen de
17 barman over een gig, Oost-Europees accent, soepele polsen als van een
18 danser. Op de vloer een vertrapte flyer, groen met geel, naïeve tekening
19 van een hagedis die in zijn eigen staart bijt. Handen wassen op de wc, geur
20 van bleekmiddel, koude lucht.

21 Ik weet nog dat mijn telefoon ging, midden in een rumoerige discussie
22 over de vraag of de volgende *Star Wars*-film onvermijdelijk slechter zou
23 zijn dan de laatste, gebaseerd op een of ander ingewikkeld algoritme dat
24 Dec had verzonnen. Ik nam meteen op, dacht dat het iets met de toestand
25 op het werk te maken had; misschien wilde Richard een update of belde
26 Tiernan eindelijk eens terug, maar het was gewoon zo'n uitnodiging voor
27 een verjaardagsfeestje op Facebook. Blijkbaar had ik iets te gretig opge-
28 nomen, want Sean keek naar mijn telefoon, trok zijn wenkbrauwen op en
29 vroeg: 'Is er wat?'

30 'Niks,' zei ik en ik stopte mijn telefoon weer in mijn zak. 'En trouwens,
31 wat vinden jullie van de serie *Taken*; die dochter was eerst het slachtoffer,
32 maar daarna bleek ze gewoon de sidekick te zijn...' en daarmee waren we
33 weer terug bij de discussie over films, die tegen die tijd al zo veel zijpaden
34 had bewandeld dat niemand meer wist wat zijn oorspronkelijke standpunt
35 was geweest. Dit was precies wat ik die avond nodig had; dit, Dec die druk
36 gesticulerend over tafel hangt, Sean die verbijsterd zijn armen in de lucht
37 gooit terwijl we alle drie elkaar proberen te overschreeuwen in onze dis-
38 cussie over Hagrid. Ik haalde mijn telefoon weer tevoorschijn en zette het
39 geluid uit.

De problemen op het werk waren eigenlijk niet mijn schuld, of in elk geval maar zeer zijdelings. Het begon met Tiernan, de jongen die de tentoonstellingen regelt, een magere hipster met een lange kin en ouderwetse hoornen bril, die maar over twee onderwerpen kon praten: obscure Canadese alternatieve folkbandjes en het onrechtvaardige gegeven dat zijn kunst (zeer gedetailleerde olieverfportretjes van ravers met duivenkoppen die wezenloos voor zich uit staren, dat soort dingen, die hij produceert in een door zijn ouders gefinancierd atelier) nog altijd niet de erkenning had gekregen die het verdiende. Een jaar geleden was Tiernan met het plan gekomen een tentoonstelling te maken van afbeeldingen van plekken in de stad, gemaakt door kansarme jongeren. Richard en ik waren er meteen bovenop gesprongen; het enige wat het nog makkelijker zou maken was als een deel van die kansarme jongeren Syrische vluchtelingen zouden zijn, en liefst ook nog transgender. Ondanks zijn aura van wereldvreemde vaagheid was Richard er zich maar al te zeer van bewust dat de galerie zowel status als sponsors nodig had om overeind te blijven. Slechts een paar dagen nadat Tiernan het plan achteloos, terwijl hij de suikerkorrels van zijn donut van zijn servet pulkte, voor het eerst tijdens onze maandelijkse vergadering had geopperd, zei Richard tegen hem dat hij kon beginnen.

De hele zaak liep als een tierelier. Tiernan schuimde de meest obscure scholen en achterbuurten af die hij maar kon vinden (op een van die plekken verbouwde een clubje achtjarigen met een sloophamer pal voor zijn neus zijn fiets tot een Dalí-kunstwerk) en kwam terug met een bevredigend troepje haveloze jongeren met een bescheiden strafblad en ranzige tekeningen met spuiten, vervallen flatgebouwen en hier en daar een paard. Eerlijk is eerlijk: het was niet allemaal even voorspelbaar: een meisje maakte van materiaal dat ze had gejat van verlaten bouwterreinen kleine, ongere modellen van de verschillende pleeghuizen waar ze had gewoond; een mannenpop van zeildoek, onderuithangend op een bank die was uitgehakt uit een blok beton, met zijn arm om de schouders van een zeildoeken meisjespop op een manier die op mij nogal verontrustend overkwam; een ander kind maakte Pompeji-achtige gipsafgietsels van voorwerpen die hij had gevonden in het trappenhuis van de flat waarin hij woonde: een vertrapte aansteker, een kinderbril met een kapot pootje, een ingewikkeld in elkaar geknoopte plastic zak. Ik was ervan uitgegaan dat deze tentoonstelling het helemaal moest hebben van haar superieure morele appel, maar een paar stukken waren gewoon echt heel goed.

Tiernan was met name trots op een van zijn ontdekkingen: een acht-

1 tienjarige knul die zich Gouger noemde. Gouger wilde alleen maar met
2 Tiernan praten, weigerde zijn echte naam te geven en gaf tot mijn frustra-
3 tie geen interviews – een groot deel van zijn leven had hij met jeugdzorg
4 te maken gehad en hij had een uitgebreid netwerk van vijanden opge-
5 bouwd die, zo vreesde hij, hem zouden weten te vinden als hij rijk en
6 beroemd zou worden – maar hij was echt goed. Hij werkte met laagjes:
7 spraypaint, foto's, inktpen, met een woeste nonchalance die hem een soort
8 dringende noodzakelijkheid verleende; let goed op want elk moment kan
9 er iets van opzij aan komen denderen dat het schilderij reduceert tot flar-
10 den kleur en gekrabbel. Zijn pièce de résistance: een enorme, met houtskool
11 getekende werveling van schreeuwende tieners rond een gespray-
12 paint kampvuur, hoofden in de nek, neonkleurige bogen drank die uit in
13 het rond gezwaaide blikjes vlogen, heette *BoHeroin Rhapsody*, en nadat ik
14 het op onze Facebook-pagina had gezet trok het al snel de aandacht van
15 verschillende verzamelaars.

16 De kunstraad en de gemeenteraad van Dublin smeten hun geld aan
17 onze voeten. De media besteedden nog meer aandacht aan ons dan ik had
18 verwacht. Tiernan liet zijn jongeren in de galerie rondscharrelen; ze stoot-
19 ten elkaar aan, kraakten elkaar fluisterend af en staarden wezenloos naar
20 de multimediapresentatie getiteld 'Afwijkend'. Allerlei hotemetoten rea-
21 geerden op onze uitnodiging en lieten weten dat ze graag naar de opening
22 zouden komen. Richard kuierde glimlachend door de galerie en neuriede
23 musicalmelodietjes, afgewisseld met iets bizars wat hij hier of daar had
24 opgepikt (Kraftwerk??). Tot ik op een middag zonder te kloppen Tiernans
25 kantoor binnenliep. Hij zat op zijn hurken en werkte enkele details van
26 Gougers nieuwste meesterstuk bij.

27 Na mijn aanvankelijke verbijstering schoot ik in de lach. Deels door de
28 uitdrukking op Tiernans gezicht: een mix van schaamrood en verontwaar-
29 diging terwijl hij wanhopig naar een acceptabel excuus zocht; deels van-
30 wege mezelf en het feit dat ik overal vrolijk doorheen was gefladderd
31 zonder ook maar iets te vermoeden, terwijl ik hem natuurlijk maanden
32 daarvoor al had moeten doorzien (sinds wanneer had Tiernan überhaupt
33 oog voor kansloze jongeren?). 'Kijk eens aan,' zei ik nog altijd lachend.
34 'Moet je dat zien.'

35 'Sst,' siste Tiernan. Hij stak zijn handen in de lucht en keek snel naar de
36 deuropening.

37 'Gouger himself. In levenden lijve.'

38 'Jesus, hou alsjeblieft je kóp, Richard is...'

39 'Je ziet er beter uit dan ik dacht.'

‘Toby. Luister. Neenee, luister nou.’ Hij hield zijn armen voor het schilderij zodat het leek alsof hij het probeerde te verbergen, *schilderij? welk schilderij?* ‘Als dit uitkomt ben ik dood, echt, dan kom ik nooit meer...’

‘Jezus, Tiernan. Rustig maar.’

‘Die schilderijen zijn goed, Toby. Echt goed. Maar dit is de enige manier, als mensen weten dat ik ze heb gemaakt zijn ze niet meer geïnteresseerd, ik heb de kunstacademie gedaan...’

‘Alleen de Gouger-stukken? Of nog meer?’

‘Alleen Gouger. Ik zweer het.’

‘Oké,’ zei ik terwijl ik over zijn schouder keek. Het schilderij was een klassieke Gouger, een dikke laag zwarte verf waarin twee elkaar woest vastgrijpende jongens waren gekrast, met daardoorheen een muur van zeer gedetailleerde balkonnetjes, waarop zich piepkleine levendige scènes afspeelden. Hier moest hij eindeloos aan gewerkt hebben. ‘Hoelang ben je hier al mee bezig?’

‘Een tijdje, ik...’ Tiernan keek me aan. Hij was erg nerveus. ‘Wat ga je doen? Ga je me...?’

Ik had natuurlijk meteen naar Richard moeten gaan en hem het hele verhaal moeten vertellen, of in elk geval had ik een smoes moeten verzinnen om Gougers werk uit de tentoonstelling te halen (zijn vijanden zaten hem op de hielen, zoiets. Hem laten sterven aan een overdosis zou hem alleen maar nog interessanter maken). Om eerlijk te zijn kwam dat niet eens in me op. Het liep allemaal als een zonnetje, iedereen die erbij betrokken was, was in zijn nopjes. Als ik nu de stekker eruit zou trekken zou voor veel mensen de dag verpest zijn en voor zover ik kon zien om niks. Zelfs al zou ik op de morele toer gaan, dan zou ik nog aan Tiernans kant staan: ik heb de van zelfhaat doortrokken visie van de gegoede burgerij dat arm en crimineel zijn iemand op magische wijze waarachtiger maakt, en dieper verbonden met een of andere bron van artistieke waarheid, authenticiteit zelfs, nooit gedeeld. Wat mij betrof was de tentoonstelling nog precies hetzelfde als tien minuten daarvoor; als mensen de uitstekende schilderijen voor hun neus wilden negeren en zich alleen bekommerden om de bevredigende illusie die erachter stak was dat hun probleem, niet het mijne.

‘Relax,’ zei ik. Tiernan was nu zo opgefokt dat het wreed zou zijn hem daar nog langer te laten staan. ‘Ik doe helemaal niks.’

‘Echt niet?’

‘Ik zweer het.’

Tiernan slaakte een diepe, trillende zucht. ‘Oké. Oké. Wauw. Ik schrok me kapot.’ Hij rechtte zijn rug en keek naar zijn schilderij. Hij gaf een paar

1 klopjes op de bovenrand van het doek, alsof hij een angstig dier probeerde te kalmeren. ‘Ze zijn goed,’ zei hij. ‘Ja, toch?’

2
3 ‘Weet je wat je zou moeten doen?’ zei ik. ‘Meer van die kampvuurdingen. Een hele serie.’

4
5 Tiernans ogen begonnen te stralen. ‘Misschien wel,’ zei hij. ‘Dat is eigenlijk niet zo’n gek idee, weet je, van het begin van het vuurtje tot aan de... als het weer uitdooft, ochtendschemer...’ Hij liep al naar zijn bureau en grabbelde naar een potlood en een vel papier. In zijn hoofd had hij alle consternatie alweer terzijde geschoven. Ik liet hem zijn gang gaan.

6
7
8
9
10 Na deze kleine hobbel stevende de show weer vlotjes af op de opening. Tiernan werkte als een bezetene aan Gougers kampvuurserie; ik begon te vermoeden dat hij nog maar een paar uur per nacht sliep, maar niemand koppelde zijn afwezige, duistere blik en zijn onafgebroken geeuwen aan de schilderijen die hij met enige regelmaat triomfantelijk binnensleepte. Ik werkte Gougers raadselachtige anonimiteit uit tot Banksy-proporties, met veel valse Twitteraccounts waarop in gebrekkige chattaal werd besproken of dit die man uit de flat was die Mixie destijds had neergestoken, want als dat zo was, was Mixie naar hem op zoek; de media doken erbovenop, en het aantal volgers schoot omhoog. Tiernan en ik bespraken nog half grappend het idee om een echte hooligan te vragen om het gezicht achter dit product te zijn, in ruil voor geld om zijn verslavingen te onderhouden (voor optimale authenticiteit moest hij uiteraard wel verslaafd zijn), maar we besloten ervan af te zien omdat een verslaafde hooligan waarschijnlijk te kortzichtig was om betrouwbaar te kunnen zijn; op een gegeven moment zou hij ons gaan afpersen of zich gaan bemoeien met het creatieve proces, en dan zou het een zootje worden.

11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27 Ik neem aan dat ik me wel zorgen had moeten maken over de vraag wat er moest gebeuren als het allemaal misliep; een journalist die te nieuwsgierig werd, of de ongeloofwaardigheid van mijn straattaal op Gougers Twitteraccount, maar dat deed ik niet. Zorgen maken was in mijn ogen altijd een lachwekkende verspilling van tijd en energie geweest; het was zo veel makkelijker om vrolijk door te werken en een probleem pas te tackelen als het zich voordeed, wat meestal niet het geval was. En dus was ik er totaal niet op voorbereid dat Richard, een maand voor de geplande opening en vier dagen voor die bewuste nacht, erachter kwam.

28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39 Ik weet nog steeds niet precies hoe. Iets met een telefoongesprek, voor zover ik kon achterhalen (mijn oor tegen de deur van mijn kantoor gedrukt, starend naar de afbladderende verf en een hartslag die langzaam werd opgevoerd tot een ongemakkelijk gebonk ergens onder in mijn keel),

maar Richard gooide Tiernan er zo snel en zierend van woede uit dat we niet de kans kregen elkaar nog te spreken. Daarna kwam hij mijn kantoor binnen – ik sprong net op tijd achteruit om niet de deur tegen mijn gezicht te krijgen – zei dat ik moest opdonderen en pas vrijdag weer terug mocht komen als hij had besloten wat hij met mij zou doen.

Ik hoefde maar heel even naar hem te kijken, zijn gezicht wit van woede, zijn kraag omhoog, zijn kaak strak gespannen, om te weten dat ik beter niets kon zeggen, zelfs als ik de kans zou krijgen om iets samenhangends in te brengen voordat hij de deur zo hard achter zich dichtsmet dat de papieren van mijn bureau dwarrelden. Ik zocht mijn spullen bij elkaar en vertrok; ik vermeed de nieuwsgierige blik die Aideen, onze accountant, door haar openstaande deur mijn kant op wierp en probeerde op de trap mijn voetstappen licht en ontspannen te houden.

De drie dagen daarna verveelde ik me voornamelijk. Iemand vertellen wat er was gebeurd leek idioot, omdat de kans groot was dat het allemaal met een sisser zou aflopen. Ik was geschrokken van Richards woede; ik had natuurlijk wel verwacht dat hij zou balen, maar zijn boosheid leek volledig buiten proportie en ik wist zeker dat hij gewoon zijn dag niet had gehad, en dat hij tegen de tijd dat ik weer op kantoor verscheen gekalmeerd zou zijn. Dus bleef ik de hele dag binnen voor het geval iemand me ergens aan zou treffen waar ik niet hoorde te zijn. Ik kon zelfs niemand bellen. Ik kon niet bij Melissa slapen, of zij bij mij, omdat zij 's morgens samen naar het werk zou willen lopen; haar winkel bevond zich op vijf minuten van mijn galerie, dus liepen we meestal als we bij elkaar hadden geslapen samen, hand in hand en kwebbelend als een stel tieners, naar het werk. Ik zei tegen haar dat ik verkouden was, dat ze niet naar me toe moest komen om voor me te zorgen omdat ze dan besmet zou kunnen raken, en dankte God op mijn blote knieën dat ze niet het type was om achterdochtig te worden en te denken dat ik haar belazerde. Ik speelde uren met mijn Xbox en trok werkkleding aan als ik boodschappen ging doen, gewoon voor de zekerheid.

Gelukkig woonde ik niet in zo'n buurtje waar ik elke ochtend de burenen op weg naar het werk vrolijk gedag moest zwaaien en waar mensen, als ze me een ochtend niet hadden gezien, met zelfgebakken koekjes langskwamen om te checken of alles in orde was. Mijn appartement bevond zich op de begane grond van een roodstenen appartementencomplex uit de jaren zeventig dat meedogenloos tussen prachtige negentiende-eeuwse landhuizen in geramd was, in een uitzonderlijk mooie buurt van Dublin. De straat was breed en ruim opgezet, met aan weerszijden enorme oude

1 bomen waarvan de wortels grote delen van het trottoir omhoogduwden,
2 en de architect had in elk geval genoeg gezond verstand gehad om daar
3 iets mee te doen; mijn woonkamer had geweldige kamerhoge ramen en
4 aan twee kanten een glazen deur, zodat de hele kamer 's zomers één
5 grote werveling was van zonlicht en bladschaduw. Afgezien van die een-
6 malige vlaag van inspiratie had hij er verder niet veel van gebakken: de
7 buitenkant was utilitaristisch en de gangen hadden die hallucinatoire
8 overgangssfeer van een vliegveldhotel: bruine vloerbedekking zo ver het
9 oog reikte, beige structuurbehang met aan weerskanten goedkope hou-
10 ten deuren, en vuile wandlampen van geslepen glas die een vettig geel-
11 achtig licht verspreidden. Ik heb de burens nooit, maar dan ook nooit
12 ontmoet. Soms hoorde ik een gedempte klap als iemand boven mij iets
13 liet vallen, en een keer heb ik de deur opengehouden voor een boekhou-
14 dertype met acne en heel veel M&S-tassen, maar afgezien daarvan zou
15 ik het hele complex voor mezelf gehad kunnen hebben. Niemand zou
16 merken, en het zou ook niemand iets kunnen schelen, dat ik, in plaats
17 van naar mijn werk te gaan, thuis was waar ik wapenvoorraden opblies
18 en geinige verhalen verzong over de galerie die ik 's avonds aan Melissa
19 zou kunnen vertellen.

20 Af en toe raakte ik wel even in paniek. Tiernan nam zijn telefoon niet
21 op, zelfs niet als ik met mijn geheime vaste nummer belde. Ik had dus geen
22 idee hoe grondig hij me erbij gelapt had, al leek het gebrek aan commu-
23 nicatie geen goed teken. Ik maakte mezelf wijs dat Richard, als hij me had
24 willen ontslaan, dat wel meteen had gedaan, net zoals met Tiernan; meest-
25 al klonk me dat geruststellend logisch in de oren maar er waren ook mo-
26 menten (meestal midden in de nacht als ik wakker schrok van een baan
27 bleekgeel licht die onheilspellend langs het plafond van mijn slaapkamer
28 trok wanneer er buiten zachtjes een auto voorbijreed) dat de situatie, in-
29 clusief alle mogelijke consequenties, me verpletterde. Als ik mijn baan
30 kwijtraakte, hoe moest ik dat dan voor iedereen verborgen houden – mijn
31 vrienden, mijn ouders, o mijn god, *Melissa*, tot ik een nieuwe had gevon-
32 den? En wat als ik geen nieuwe baan kon vinden? Alle grote bedrijven
33 waarbij ik in beeld probeerde te komen zouden mijn plotselinge vertrek
34 bij de galerie opmerken, evenals het feit dat de hoofdrolspeler van de
35 grote gehypete zomertentoonstelling op precies hetzelfde moment abrupt
36 van het toneel was verdwenen, en daarmee zou mijn lot bezegeld zijn: als
37 ik een nieuwe baan wilde zou ik het land uit moeten, en zelfs daar zou ik
38 misschien niks mee opschieten. En over het land uit moeten gesproken:
39 zouden Tiernan en ik gearresteerd kunnen worden wegens fraude? We

hadden goddank geen enkel schilderij van Gouger verkocht, en we hadden nou ook weer niet beweerd dat het echte Picasso's waren, maar we hadden wel onder valse voorwendselen subsidies binnengeharkt en dat was vast ook wel een of andere vorm van misdaad...

Zoals ik al eerder zei ben ik niet zo'n zorgelijk type, en ik schrok behoorlijk van de heftigheid van die momenten. Achteraf zou je ze makkelijk kunnen beschouwen als een uit de hand gelopen voorgevoel, een heftig waarschuwingssignaal dat met kracht naar me toe geslingerd werd en dat daarna langzaam maar zeker verstrikt raakte in de beperkingen van mijn geest. Op dat moment vond ik het vooral vervelend en was ik niet van plan me gek te laten maken. Na een paar minuten toenemende paniek stond ik dan op, ging dertig seconden onder een ijskoude douche staan om mijn gedachtestroom weer in het juiste spoor te leiden, schudde me uit als een hond en ging dan weer door met waar ik mee bezig was.

Die vrijdagochtend was ik een beetje nerveus, zo nerveus dat ik me meerdere keren om moest kleden voordat ik een outfit aanhad die de juiste boodschap communiceerde (sober, schuld bewust, klaar om weer aan de slag te gaan). Uiteindelijk koos ik voor mijn donkergrijze tweedpak en een wit overhemd zonder stropdas. Niettemin voelde ik me tamelijk zelfverzekerd toen ik op Richards deur klopte. Zelfs zijn kortaffe 'binnen' bracht me niet van mijn stuk.

'Ik ben het,' zei ik toen ik bedeesd mijn hoofd om de deur stak.

'Weet ik. Ga zitten.'

Richards kantoor was een rommelige vergaarbak van houten antilopebeeldjes, zee-egels en Matisse-reproducties, dingen die hij had meegebracht van zijn reizen en die hij zorgvuldig op planken, stapels boeken en elkaar had gezet. Hij rommelde doelloos door een grote stapel papieren. Ik trok een stoel naar zijn bureau, een beetje schuin, alsof we samen de drukproeven van een brochure gingen bekijken.

Hij wachtte even tot ik zat en zei toen: 'Ik hoef je niet te vertellen waar dit over gaat.'

Doen alsof mijn neus bloedde zou een ernstige vergissing zijn geweest. 'Gouger,' zei ik.

'Gouger,' zei Richard. 'Inderdaad.' Hij pakte een vel papier van de stapel, keek er even wezenloos naar en liet het toen weer vallen. 'Wanneer ben jij erachter gekomen?'

Hopend dat Tiernan zijn mond had gehouden zei ik: 'Een paar weken geleden. Twee, misschien drie.' Het was veel langer geleden.

Richard keek me aan. 'En je hebt niets tegen mij gezegd.'

1 Een koele ondertoon in zijn stem. Hij was woedend, echt woedend, nog
2 steeds; hij was nog helemaal niet gekalmeerd. Ik voerde de spanning nog
3 een beetje op. 'Ik had het je bijna verteld, maar op dat moment, toen ik
4 erachter kwam, was het al te laat, snap je? Gougers werk stond al op de
5 website, het stond zelfs op de uitnodiging; ik weet bijna zeker dat zijn werk
6 de reden was dat *The Sunday Times* toezegde, en de ambassadeur...' Ik
7 praatte te snel, ik begon te kakelen, dat klonk schuldig. Ik schakelde een
8 tandje terug. 'Het enige wat ik kon denken was hoe verdacht het zou lijken
9 als hij zo vlak voor de opening zou verdwijnen. Dat kon de hele tentoon-
10 stelling twijfelachtig maken. De hele galerie.' Daarop sloot Richard heel
11 even zijn ogen. 'En ik wilde de verantwoordelijkheid niet bij jou neerleg-
12 gen, daarom deed ik...'

13 'Die verantwoordelijkheid ligt nu wel bij mij. En je hebt gelijk, dat ziet
14 er heel verdacht uit.'

15 'We kunnen het nog rechtekken. Echt waar. De afgelopen drie dagen
16 heb ik daarvoor een plan bedacht. Aan het eind van de middag kunnen
17 we alles weer op de rit hebben.' *We, we*: we zijn nog steeds een team. 'Ik
18 neem contact op met alle genodigden en recensenten, en leg uit dat er een
19 kleine verschuiving is in de line-up en dat we dachten dat ze dat wel graag
20 wilden weten. Ik zal zeggen dat Gouger niet meer durfde, dat hij denkt
21 dat zijn vijanden rond lopen te snuffelen en dat hij een poosje van de radar
22 moet verdwijnen. Ik zal zeggen dat we goede hoop hebben dat hij zijn
23 persoonlijke problemen snel zal oplossen en dat hij zijn werk weer naar
24 de galerie zal brengen. We moeten ze niet meteen alle hoop ontnemen,
25 maar stukje bij beetje. Ik zal uitleggen dat dit het risico is dat je loopt als
26 je met dit soort mensen werkt, en dat we het natuurlijk heel jammer vin-
27 den dat het zo gaat, maar dat we blij zijn dat we hem een kans hebben
28 gegeven. Als je daar geen begrip voor hebt ben je een monster.'

29 'Jij bent goed in dit soort dingen,' zei Richard vermoeid. Hij zette zijn
30 bril af en kneep met wijsvinger en duim in de brug van zijn neus.

31 'Dat moet ook wel. Ik heb iets goed te maken.' Hij reageerde niet. 'We
32 zullen een paar recensenten kwijtraken, en misschien ook een paar gasten,
33 maar dat zullen er niet veel zijn. Ik weet bijna zeker dat de brochure nog
34 niet bij de drukker ligt; we kunnen een nieuwe cover maken, met de ban-
35 kenverzameling van Chantelle erop...'

36 'Dat zou drie weken geleden allemaal veel makkelijker zijn geweest.'

37 'Weet ik. Weet ik. Maar het is nog niet te laat. Ik praat wel met de media
38 om ervoor te zorgen dat er niet te veel aandacht aan wordt besteed, ik zal
39 zeggen dat we hem niet voorgoed af willen schrikken.'

Richard zette zijn bril weer op zijn neus. ‘Of we sturen een persbericht uit waarin we laten weten dat we hebben ontdekt dat Gouger een bedrieger is.’

Hij keek me aan, zonder met zijn vriendelijke blauwe ogen te knippen.

‘Tja,’ zei ik voorzichtig. Ik was blij met dat ‘we’, maar dit was een heel slecht idee, en ik moest er zeker van zijn dat hij dat inzag. ‘Dat kan. Maar dat betekent vrijwel zeker dat de hele tentoonstelling niet doorgaat. Ik bedoel, misschien vind ik wel een manier om dat te brengen, bijvoorbeeld door te benadrukken dat we zijn werk meteen hebben teruggetrokken toen we het wisten, maar we zullen alsnog tamelijk onnozel overkomen, en dat gaat weer vragen oproepen over de rest van de...’

‘Oké,’ zei Richard terwijl hij zijn blik afwendde en een hand omhoogstak om me de mond te snoeren. ‘Dat weet ik allemaal wel. We doen het niet. Ik zou het verrekte graag doen, maar we doen het niet. Doe dat andere maar, waar je het daarstraks over had. En schiet een beetje op.’

‘Richard,’ zei ik serieus. Ik zag de vermoedigheid door zijn lichaam trekken en ik voelde me vreselijk. Richard was altijd goed voor me geweest, hij had mij als groentje een kans gegeven terwijl mijn tegenkandidate jarenlange ervaring had; als ik had geweten dat dit zó hard zou aankomen had ik het nooit zover laten komen, nooit. ‘Het spijt me ontzettend.’

‘O ja?’

‘Ja, zeker. Het was een ontzettend stomme zet. Ik... Die schilderijen waren gewoon zo goed, snap je? Ik wilde dat mensen ze zagen. Ik wilde dat wij ze lieten zien. Ik liet me meeslepen. Ik zal deze fout nooit meer maken.’

‘Oké. Prima.’ Hij keek me nog steeds niet aan. ‘Ga nou maar bellen.’

‘Ik los het op. Ik zweer het je.’

‘Ik geloof je wel,’ zei Richard op vlakke toon. ‘Ga nou maar.’ Hij begon zijn paperassen weer te ordenen.

Opgelucht rende ik de trap af naar mijn kantoor, in mijn hoofd bracht ik de stortvloed aan speculaties en opruiend geroddel van Gougiers Twitter-volgers al in kaart. Richard was duidelijk nog steeds woest op me, maar dat zou wel minder worden als hij eenmaal zag dat alles weer goed zou komen, of in elk geval als de tentoonstelling een succes zou worden. Het was jammer van Tiernans schilderijen, ik zag na dit alles geen andere toekomst voor ze dan weg te rotten in diens atelier, al sloot ik ook niet uit dat ik gaandeweg nog iets zou verzinnen, maar hij kon altijd nog nieuwe schilderijen maken.

1 Ik had een biertje nodig, of beter gezegd een paar biertjes, of eigenlijk
2 gewoon een avond doorzakken. Ik miste Melissa, normaal gesproken slie-
3 pen we wel drie keer per week bij elkaar, maar wat ik nu echt nodig had
4 waren de jongens, het onderlinge gezeik en de heftige discussies over niks,
5 zo'n eindeloze avond die we al zo lang niet meer hadden gehad waarna
6 iedereen bij iemand op de bank neerstort nadat hij diens hele koelkast
7 heeft leeggegeten. Ik had thuis nog wat goeie hasj liggen en ik was in de
8 afgelopen dagen een paar keer in de verleiding gekomen hem op te roken,
9 maar ik vond het niet prettig dronken of high te worden als het niet goed
10 met me ging vanwege het risico dat het alleen maar erger zou worden, en
11 dus had ik mijn voorraadje bewaard voor het eind-goed-al-goed-feestje,
12 als daad van vertrouwen dat dat feestje er daadwerkelijk zou komen, en
13 ik had dus gelijk gekregen.

14 En dus werd het Hogans, foto's van Fiji-stranden op onze telefoon en
15 af en toe een van Decs haarextensies gladstrijken ('Flikker op!'). Ik was
16 niet van plan iets over de gebeurtenissen van deze week te vertellen maar
17 ik was euforisch en borrelde over van opluchting, en ergens na het vijfde
18 biertje vertelde ik hun toch het hele verhaal, op de middernachtelijke pa-
19 niekaanvallen na, die achteraf nog onnozeler leken dan op dat moment
20 zelf, met hier en daar wat extra zwier om het nog wat op te leuken.

21 'Bluffer,' zei Sean toen ik klaar was, maar hij schudde grijnzend zijn
22 hoofd. Ik was enigszins opgelucht; ik hechtte altijd waarde aan Seans me-
23 ning, en de reactie van Richard had ergens in mijn achterhoofd een restje
24 ongemak achtergelaten.

25 'Je bent echt een bluffer,' zei Dec nu met meer nadruk. 'Dat had zich
26 lelijk tegen je kunnen keren.'

27 'Het heeft zich ook tegen me gekeerd.'

28 'Nee, ik bedoel echt tegen je gekeerd. Je had je baan kunnen verliezen.
29 Misschien had je wel gearresteerd kunnen worden.'

30 'Nou, dat is niet gebeurd,' zei ik geïrriteerd – dat was wel het laatste waar
31 ik op dat moment aan wilde denken en dat had Dec moeten snappen. 'Wat
32 voor wereld is dat trouwens waar jij in leeft, waar het de politie iets kan
33 schelen of een schilderij is gemaakt door een willekeurige loser in een
34 trainingspak of door een willekeurige loser met een hoed op?'

35 'De hele tentoonstelling had afgelast kunnen worden. Je baas had de
36 stekker eruit kunnen trekken.'

37 'En dat heeft hij niet gedaan. En zelfs als hij dat wel had gedaan, was dat
38 nog niet het einde van de wereld geweest.'

39 'Niet voor jou misschien, maar voor die jongeren met hun kunst? Ze

stoppen hun ziel en zaligheid in zo'n schilderij, en jij maakt de hele zaak belachelijk alsof het een grote grap is.

‘Hoezo maak ik de zaak belachelijk?’

‘... dit is de kans van hun leven en jij zet alles op het spel om niks.’

‘Jezus man, hou op.’

‘Als jij dit verkloot had zouden ze nooit meer aan de bak gekomen zijn, hun hele leven niet...’

‘Waar heb jij het in godsnaam over? Ze hadden gewoon naar school kunnen gaan, in plaats van lijm te snuiven en buitenspiegeltjes van auto's af te breken. Ze hadden een baan kunnen zoeken. De crisis is voorbij, iedereen kan aan de bak, tenzij hij het zelf niet wil.’

Met grote ogen staarde Dec me aan, alsof ik in mijn neus zat te peuteren. ‘Je hebt geen idee, man.’

Dec had een beurs gekregen voor onze middelbare school. Zijn vader was buschauffeur en zijn moeder werkte bij Arnotts, en geen van beiden waren ze ooit verslaafd geweest of gearresteerd, dus hij had niets meer gemeen met die kids van de tentoonstelling dan ik, maar zo af en toe, als hij een reden zocht om zich aangebrand en zelfingenomen te gedragen, mocht hij graag doen alsof hij aan de verkeerde kant van de streep zat. Hij was nog steeds chagrijnig over die haarimplantaten. Ik had kunnen zeggen dat hij zelf het levende bewijs was van de onzin van zijn eigen schijnheilige bullshit; hij zat niet ergens in een hoekje gejatte spraypaint op te snuiven, maar hij had de tijd en de moeite genomen om een prima IT-carrière op te bouwen, q.e.d., maar ik had geen zin dit spelletje met hem te spelen, niet die avond. ‘Het is jouw beurt.’

‘Je hebt echt geen idee.’

‘En het is echt jouw beurt. Ga je zelf bier halen, of moet ik je subsidiëren vanwege je kansloze achtergrond?’

Hij bleef me nog even aanstaren, maar ik staarde terug en uiteindelijk schudde hij demonstratief zijn hoofd en liep naar de bar. Hij nam dit keer niet eens de moeite de brunette te ontwijken. Niet dat zij dat doorhad.

‘Godsammel!’ riep ik toen hij buiten gehoorsafstand was. ‘Waar ging dat nou helemaal over?’

Sean haalde zijn schouders op. Toen ik bier was gaan halen had ik ook een paar zakjes pinda's meegenomen – vanwege dat gedoe met Gouger had ik geen tijd gehad om te eten – en Sean had nu een pinda gevonden waar iets raars op zat. Blijkbaar kon hij nergens anders aandacht voor hebben.

‘Ik heb niemand pijn gedaan. Niemand heeft klappen gekregen. Hij doet

1 net of ik zijn oma in elkaar heb geslagen.' Ik had de serieuze fase van de
2 avond bereikt; ik leunde over de tafel heen, misschien een beetje te ver,
3 dat weet ik niet. 'Bovendien, Jezus Christus, moet je horen wie het zegt.
4 Hij heeft zelf ook weleens stomme streken uitgehaald. Vaak genoeg.'

5 Sean haalde opnieuw zijn schouders op. 'Hij is gestrest,' zei hij, nog
6 altijd naar de pinda starend.

7 'Hij is altijd gestrest.'

8 'Hij zei dat hij misschien weer terug zou gaan naar Jenna.'

9 'Jemig,' zei ik. Jenna was Decs laatste ex, een duidelijk gestoorde school-
10 juf die een paar jaar ouder was dan wij. Ze had een keer onder een tafeltje
11 in de kroeg mijn bovenbeen gestreeld, en toen ik haar verbijsterd had
12 aangekeken had ze haar tong naar me uitgestoken.

13 'Ik weet het. Maar hij vindt het vreselijk om single te zijn. Hij zegt dat
14 hij te oud wordt om te daten en hij heeft de pest aan die Tinder-ellende;
15 en hij wil ook niet op zijn veertigste de loser zijn die uit medelijden wordt
16 uitgenodigd voor een etentje en vervolgens naast een gescheiden vrouw
17 wordt gezet die de hele avond op haar ex zit te kankeren.'

18 'Nou, dat hoeft hij toch niet op mij af te reageren,' zei ik. In feite zag ik
19 Dec precies zo eindigen, maar als dat zo was, was het zijn eigen schuld en
20 wat mij betrof verdiende hij het.

21 Sean leunde achterover en keek me aan met een blik die het midden
22 hield tussen spot en interesse. Hij had altijd dat air van comfortabele dis-
23 tantie gehad, alsof hij, zonder er zijn best voor te doen of zelfgenoegzaam
24 over te komen, de situatie net iets beter onder controle had dan wie dan
25 ook. Ik had dat altijd vagelijk toegeschreven aan het feit dat zijn moeder
26 was overleden toen hij vier was, een gegeven dat ik beschouwde met een
27 mengeling van afkeer, verlegenheid en ontzag, maar het kon ook gewoon
28 zijn omdat hij zo'n grote kerel was: altijd als er alcohol in het spel was, was
29 Sean degene die het langst nuchter bleef.

30 Toen hij niet reageerde vroeg ik: 'Wat is er? Vind jij me nou ook een of
31 andere lompe reactionaire zak?'

32 'Wil je het echt weten?'

33 'Ja.'

34 Sean schudde de laatste pinda's uit het zakje. 'Ik vind het kinderachtig.'

35 Ik wist niet goed of ik dat als een belediging moest opvatten of niet, zat
36 hij nou mijn baan te dissen of probeerde hij me gerust te stellen door te
37 zeggen dat het allemaal wel meeviel?

38 'Wat bedoel je?'

39 'Valse Twitteraccounts,' zei Sean. 'Denkbeeldige oorlogen tussen hooli-

gans. Dingen binnensmokkelen achter de rug van de baas om, duimen dat het allemaal nog goed komt. Kinderachtig.’

Nu was ik oprecht gekwetst, in elk geval een beetje. ‘Jemig, het is al erg genoeg dat Dec ruzie met me zoekt, nou moet jij niet ook nog eens beginnen.’

‘Ik zoek geen ruzie. Gewoon...’ Hij haalde zijn schouders op en dronk zijn glas leeg. ‘Ik ga over een paar maanden trouwen, gast. Audrey en ik willen volgend jaar misschien wel een baby. Ik kan me niet meer opwinden over de stunts die jij elke keer weer uithaalt.’ Ik fronste mijn wenkbrauwen. ‘Ja, jij haalt dit soort grappen al uit zolang ik je ken. Soms word je betrappt. Dan brei je het weer recht. Het gaat maar door.’

‘Nee. Nee. Dit is...’ Ik maakte een breed armgebaar dat eindigde in een dramatische vingerknip; naar mijn idee was dat een duidelijke verklaring, maar Sean keek me nog steeds vragend aan. ‘Dit is anders. Dan die andere keren. Dit is niet hetzelfde. Helemaal niet.’

‘Wat is er dan anders?’

Ik werd hier een beetje nijdig van; ik wist dat er een verschil was, en ik vond het weinig sportief van Sean om te eisen dat ik dat na zo veel biertjes nog kon uitleggen. ‘Laat maar zitten. Ik heb niks gezegd.’

‘Ik zoek geen ruzie. Ik vraag alleen maar iets.’

Hij had niet bewogen, maar er verscheen een nieuwe, verscherpte uitdrukking op zijn gezicht, een dwingende intensiteit, alsof hij iets belangrijks van me wilde. Ik voelde een onduidelijke drang mijn standpunt alsnog aan hem uit te leggen, hem te vertellen over Melissa, en achten-twintig zijn en de grote bedrijven en al het echte werk, over de visioenen die ik af en toe had – ik zou dit nooit tegen Dec hebben durven zeggen en ik had het er zelfs nog nooit met Melissa over gehad – van een groot wit achttiende-eeuws huis met uitzicht over Dublin Bay, waarin ik met Melissa onder een dekentje bij een knappend haardvuur zat en er misschien ook nog wel twee of drie blonde kindertjes met een golden retriever op het kleedje voor de haard aan het stoeien waren. Een paar jaar geleden zou dat visioen me nog de stuipen op het lijf hebben gejaagd, maar nu leek het me eigenlijk nog niet zo gek.

Ik was niet helemaal meer in staat om initiële openbaringen aan Sean te omschrijven – het was zelfs godsonmogelijk om de woorden ‘initiële openbaringen’ uit te spreken – maar ik deed mijn best. ‘Oké,’ zei ik. ‘Oké. Al die andere dingen waar je het over hebt waren echt kinderachtig. Voor de lol, of omdat ik een gratis pizza wilde of omdat ik Lara Mulvaney wilde zoenen. Maar we zijn geen kinderen meer. Dat weet ik. Dat snap ik. Ik

1 bedoel, we zijn ook weer niet héél erg volwassen, maar we gaan toch echt
2 die kant op – jesus, dat hoef ik jou niet te vertellen. Ik weet dat we je
3 daarstraks in de zeik hebben genomen, maar echt, jongen, wat jij en
4 Audrey samen hebben is geweldig. Jullie gaan...’ Ik was kwijt wat ik wilde
5 gaan zeggen. Het werd steeds rumoeriger in de kroeg en de akoestiek kon
6 het niet meer aan, alle geluiden smolten samen tot een grote, onherleid-
7 bare bak herrie. ‘Ja, daar ging dit allemaal over, dat hele Gouger-verhaal.
8 Daar was het voor. Het gaat me nu om het echte werk. Niet om gratis
9 pizza. Het serieuze werk. Dát is het verschil.’

10 Ik leunde achterover en keek Sean hoopvol aan.

11 ‘Oké,’ zei hij ongeveer een halve seconde te laat. ‘Mij best. Succes ermee,
12 kerel. Ik hoop dat je krijgt wat je hebben wilt.’

13 Misschien was het mijn verbeelding, of de teringherrie om ons heen,
14 maar hij klonk wat afstandelijk, bijna teleurgesteld, maar waarom? Hij
15 leek nog verder weg dan eerst, alsof hij met opzet een paar stappen ach-
16 teruit had gedaan in een lange gang, al was ik er vrij zeker van dat het door
17 de drank kwam.

18 Wat hij frustrerend genoeg niet leek te begrijpen was dat het hele Gou-
19 geger-verhaal precies ging over het zetten van dit soort stappen – hoe groter
20 het succes van de tentoonstelling, hoe groter mijn kansen werden bij de
21 grote bedrijven, hoe mooier het huis dat Melissa en ik zouden kunnen
22 kopen, enzovoort, enzovoort; maar voordat ik de kans kreeg dat uit te
23 spreken was Dec terug met het bier. ‘Weet jij wat je bent?’ vroeg hij aan
24 mij. Hij zette de glazen op tafel en het lukte hem om maar een klein beet-
25 je bier op tafel te knoeien.

26 ‘Hij is een bluffer,’ zei Sean en gooide een bierviltje over het geknoeide
27 bier. Die plotselinge intensiteit was weer verdwenen; Sean was weer zijn
28 gewone, rustige zelf. ‘Dat hebben we daarstraks al vastgesteld.’

29 ‘Nee. Ik vraag het aan hem. Weet jij wat je bent?’

30 Dec grinnikte, maar de toon was veranderd, hij had een onbetrouw-
31 bare, geladen sfeer om zich heen. Ik grinnikte terug en leunde wijdbeens
32 achterover in mijn stoel. ‘Ik ben er een uit duizenden,’ zei ik.

33 ‘Dat bedoel ik nou.’ Hij wees triomfantelijk in mijn richting alsof hij een
34 punt had gescoord. ‘Daar heb ik het nou over.’ Toen ik hem zwijgend aan
35 bleef kijken trok hij zijn kruk dicht naar de tafel, zette zich schrap en
36 vroeg: ‘Wat zou er met mij zijn gebeurd als ik op mijn werk zo’n stomme
37 stunt zou hebben uitgevoerd?’

38 ‘Dan zou je nu op straat staan.’

39 ‘Inderdaad. Dan zou ik nu met mijn moeder aan de lijn hangen om te

vragen of ik weer thuis mocht komen wonen tot ik weer een nieuw baantje had en mijn eigen huur weer kon betalen. Waarom hoef jij dat niet te doen?’

Sean slaakte een diepe zucht en sloeg ruim een derde van zijn biertje achterover. We kenden deze stemming van Dec: hij zou steeds agressiever in me gaan prikken, tot hij had gewonnen of tot hij zo dronken was dat we hem in een taxi moesten hijsen en de chauffeur zijn adres en het geld moesten geven.

‘Omdat ik een charmeur ben,’ zei ik. Dat was ook wel een beetje zo. Mensen mochten mij over het algemeen graag en daardoor kwam ik meestal niet in de problemen, maar dat had er helemaal niks mee te maken. Ik zei het alleen maar om Dec nog verder op de kast te jagen. ‘En jij niet.’

‘Blablabla. Weet je waarom dat zo is? Omdat jij niet huurt. Omdat jouw ouders dat appartement voor je gekocht hebben.’

‘Dat hebben ze helemaal niet. Ze hebben me het geld geleend. Ik betaal zelf de hypotheek. Wat heeft dat in godsnaam te maken met...’

‘Maar als jij echt geen kant meer op kunt betalen zij die hypotheek wel een paar maanden. Of niet dan?’

‘Geen idee. Dat is nog nooit nodig...’

‘O jawel, dat zouden ze doen. Jouw pa en ma zijn heel aardig.’

‘Ik weet het niet. Trouwens, en wat dan nog?’

‘Juist.’ Dec wees naar mij en lachte, een lachje dat aardig bedoeld had kunnen zijn als ik niet beter had geweten. ‘Juist, en daarom heeft jouw baas je er niet uit geknikkerd. Omdat je niet wanhopig was. Omdat je niet in paniek was. Je ging daar naar binnen in de wetenschap dat jou, wat er ook zou gebeuren, niks kon overkomen. En dus overkwam je niks.’

‘Mij overkwam niks omdat ik mijn excuses heb aangeboden en mijn baas heb uitgelegd hoe ik het weer op zou lossen. En omdat ik goed ben in mijn werk en hij me niet kwijt wil.’

‘Net als op school.’ Dec ging nu helemaal los; hij leunde over de tafel mijn kant op en vergat zijn biertje. Sean had zijn telefoon gepakt en bekeek de laatste nieuwsberichten. ‘Net als toen jij en ik Mr McManus zijn toupetje afpakten. Dat deden wij samen. En samen werden we betrapt. En samen moesten we naar Armitage. Ja toch? En wat gebeurde er met ons?’

Ik rolde met mijn ogen. Ik had eerlijk gezegd geen idee. Ik weet nog dat we over een balustrade hingen met een vishengel, dat het paniekerige gekrijs van McManus beneden ons vervaagde terwijl wij dubbel lagen van het lachen en het toupetje heen en weer zwierde aan de hengel van mijn vader, maar ik wist niet meer wat er daarna was gebeurd.

1 'Je weet het niet eens meer.'

2 'Het kan me niks schelen.'

3 'Ik werd geschorst. Drie dagen. Jij moest nablijven. Eén dagje.'

4 'Meeen je dat nou?' Ik staarde Dec vol ongeloof aan. Ik werd hier hele-
5 maal niet goed van; langzaam maar zeker ontsnapte de lucht uit mijn
6 glanzende ballon van opluchting terwijl ik toch vond dat ik het had ver-
7 diend om er minstens één avond plezier van te hebben, gezien de week
8 die ik achter de rug had. 'Dat was *veertien jaar* geleden. Ben je daar nou
9 nog steeds pissig over?'

10 Dec zwaaide met zijn wijsvinger voor mijn neus en schudde zijn hoofd.
11 'Daar gaat het niet om. Waar het om gaat is dat jij een corrigerende tik
12 kreeg en de beursscholier een trap onder zijn kont.' Ik zakte achterover in
13 mijn stoel en rolde met mijn ogen. 'Nee, luister, ik ben nog niet klaar. Ik
14 zeg niet dat Armitage dat deed omdat hij niet deugt. Ik zeg alleen maar
15 dat ik doodsbang dat kantoortje binnenliep omdat ik dacht dat ik van
16 school getrapt zou worden en op zo'n waardeloze dorpsschool zou belan-
17 den. Jij liep daar binnen wetend dat je pa en ma, als je van school gestuurd
18 zou worden, meteen een andere chique school voor je zouden vinden. Dat
19 is het verschil.'

20 Hij begon nu echt te schreeuwen. De brunette was niet meer in me
21 geïnteresseerd, de sfeer om mij heen was te geladen, te veel gedoe, en ik
22 kon haar geen ongelijk geven. 'Dus,' zei Dec. 'Wat ben jij?'

23 'Ik weet niet eens meer waar je het over hebt.'

24 'Jongens, hou op,' zei Sean zonder van zijn telefoon op te kijken. 'In
25 godsnaam.'

26 'Jij bent een mazzelpikje, dat ben je. Meer niet. Gewoon een mazzel-
27 pikje.'

28 Ik broedde nog op een gevat antwoord, toen het opeens tot me door-
29 drong, koesterend en opbeurend en onweerstaanbaar als een warme golf-
30 stroom: hij had gelijk. Wat hij zei was absoluut waar, en het was niets om
31 me voor te schamen, het was een grote vreugde. Ik haalde heel diep adem
32 en toen ik uitademde schoot ik in de lach. 'Dat klopt. Dat is precies wat ik
33 ben. Ik ben een zondagskind.'

34 Dec keek me aan, hij was nog niet klaar met me en hij broedde alweer
35 op zijn volgende aanval. 'Amen,' zei Sean, die zijn telefoon weglegde en
36 zijn glas hief. 'Op mazzelpikjes, en' – met een gebaar naar Dec – 'op ge-
37 wone pikjes.'

38 Ik schoot opnieuw in de lach en tikte met mijn glas dat van Sean aan.
39 Even later lachte Dec het hardst van allemaal en ramde zijn bierglas tegen

dat van ons en algauw maakten we weer ruzie over de vraag waar we op vakantie zouden gaan.

Ik had inmiddels wel afgezien van het plan om hen mee naar mijn huis te nemen. Als Dec in deze stemming was werd hij zowel onvoorspelbaar als agressief – hij had niet de ballen iets echt rampzaligs te doen maar toch, ik was er niet voor in de stemming. Toch bleef het geheel een beetje precair, wat los in de scharnieren, alsof je er niet al te ruw mee moest omspringen. Ik had zin om op mijn bank te gaan liggen en mijn hasj op te roken en lekker weg te zakken in een moerasje in plaats van Dec in de gaten te houden terwijl hij mijn woonkamer afschuurde op zoek naar dingen die hij kon gebruiken voor een potje bowlen en ik mijn best moest doen alle kwetsbare spullen bij hem uit de buurt te houden voor het geval dat. Om eerlijk te zijn neem ik hem dat nog steeds kwalijk: achtentwintig is oud genoeg om dit soort flauwekul achter je te laten en als Dec daartoe in staat was geweest zouden hij en Sean mee naar mijn huis zijn gegaan en dan en dan en dan...

Daarna wordt het allemaal weer een beetje wazig. Het volgende wat ik me herinner is dat ik na sluitingstijd buiten afscheid neem van de jongens. Overal uitgelaten rumoerige groepjes mensen die ruziemaken over waar ze nu heen zullen gaan, hoofden die zich over aanstekers buigen, meisjes die staan te wankelen op hun naaldhakken, gele taxi's die langsrijden. 'Luister,' zei Dec tegen mij met de ernst en de hyperconcentratie van een dronkenlap. 'Nee, luister nou. Effe zonder grappen. Ik ben heel blij voor je dat het allemaal weer goed is gekomen. Echt waar. Je bent een toffe gast. Toby, ik meen het, ik ben dolgelukkig dat het...' Hij had zo nog wel even door kunnen gaan, maar Sean hield een taxi aan, legde een hand tussen Decs schouderbladen, duwde hem de auto in, knikte en zwaaide even naar mij en liep daarna weg in de richting van Portobello en Audrey.

Ik had ook een taxi kunnen nemen, maar het was een mooie avond, stil en fris en met een zacht randje dat de volgende ochtend meer lente beloofde. Ik was dronken, maar ik stond stevig op mijn benen en mijn huis lag op een klein half uurtje lopen. Bovendien had ik honger: ik had zin in iets kruidigs en scherps, en het moest vooral véél zijn. Ik knoopte mijn jas dicht en begon te lopen.

In Grafton Street stond iemand met brandende toortsen te jongleren; hij jutte zijn verspreide publiek op tot ritmisch geklap. Dronken jongens brulden onverstaanbare aanmoedigingen of probeerden hem juist af te leiden. In een portiek lag een dakloze, opgekruld en gewikkeld in een blauwe slaapzak, bibberend van de kou. Onder het lopen belde ik Melissa;

1 ze zou niet gaan slapen voordat we ons welterustentelefoontje hadden
2 gepleegd. Ik wilde haar niet langer wakker houden en bovendien kon ik
3 niet wachten tot ik thuis was. 'Ik mis je,' zei ik toen ze opnam. 'Je bent zo
4 lief.'

5 Ze lachte. 'Jij ook. Waar ben je?'

6 Toen ik het geluid van haar stem hoorde drukte ik de telefoon harder
7 tegen mijn oor. 'Stephen's Green. Ik was bij Hogans met de jongens. Nu
8 loop ik naar huis en denk ik aan hoe lief je bent.'

9 'Kom dan hierheen.'

10 'Kan niet. Ik ben dronken.'

11 'Vind ik niet erg.'

12 'Nee. Ik stink naar de drank en dan ga ik liggen snurken in je oor en
13 dan dump je me en ga je ervandoor met een miljonair met gladde praatjes
14 en een koffiemachine die zijn bloed zuivert als hij thuiskomt uit de kroeg.'

15 'Ik ken helemaal geen miljonairs met gladde praatjes. Echt niet.'

16 'O jawel. Die zitten overal. Maar die slaan pas toe als ze de kans krijgen.
17 Net als muggen.'

18 Ze lachte weer. Het geluid van haar lach maakte me helemaal warm. Ik
19 had ook niet echt verwacht dat ze zou gaan mokken of boos zou ophangen
20 omdat ik haar verwaarloosde, maar deze oprechte liefde van haar was
21 de zoveelste bevestiging van Decs gelijk: ik was een mazzelpik. Ik herin-
22 derde me dat ik met ontzag maar ook met enige tevredenheid zat te luis-
23 teren naar zijn verhalen over uitgebreide drama's met exen, mensen die
24 zichzelf of elkaar op de meest onwaarschijnlijke plekken in- of buitenslo-
25 ten terwijl iedereen aan het huilen, schreeuwen of smeken was – niets van
26 dat al zou me ooit overkomen met Melissa. 'Vind je het goed als ik morgen
27 kom? Als ik weer een beetje mens ben?'

28 'Tuurlijk! Als het weer mooi weer is kunnen we in de tuin lunchen en
29 dan in de zon in slaap vallen en samen snurken.'

30 'Jij snurkt niet. Jij ligt heel blij te spinnen.'

31 'Yuk. Aantrekkelijk.'

32 'Zeker. Dat is echt heel lief. Jij bent lief. Heb ik al gezegd hoe lief je bent?'

33 'Je bent dronken, gekkie.'

34 'Dat zei ik toch.' De echte reden dat ik niet naar Melissa toe wilde – ik
35 wilde natuurlijk wel, heel graag zelfs, maar de reden dat ik niet ging was
36 natuurlijk dat ik dronken genoeg was om haar opeens het hele Gouger-
37 verhaal te vertellen. Ik was niet bang dat ze me zou dumpen of zoiets ex-
38 treems, maar ze zou zich er wel zorgen om maken, en ik vond het heel
39 belangrijk Melissa niet bezorgd te maken.

Maar ik wilde zo veel mogelijk van haar voordat ik ophing. ‘Wie heeft die leunstoel gekocht?’

‘O, Toby, ik wou dat je die mensen had gezien! Een stel veertigers in jachtcluboutfit, zij had zo’n Bretons streepjesshirt aan, ik verwachtte het helemaal niet, ik dacht misschien een deken, als ze de kleuren niet te heftig vinden, maar ze gingen meteen voor die leunstoel. Ik denk dat die stoel hen ergens aan deed denken, ze bleven elkaar maar aankijken en lachen en na vijf minuten besloten ze dat het ze geen barst kon schelen of het bij hun andere meubels paste, ze móésten hem gewoon hebben. Ik vind het heerlijk als mensen onverwachte dingen doen.’

‘Morgen gaan we het vieren. Ik breng een fles prosecco mee.’

‘Goed! Breng die prosecco mee die we laatst ook hadden, die...’ Ze geeuwde. ‘Sorry, dat ligt niet aan jou. Ik ben gewoon...’

‘Het is al laat. Je had gewoon naar bed moeten gaan.’

‘Geeft niks. Ik vind het leuk om nog even welterusten te zeggen.’

‘Ik ook. Ga maar lekker slapen. Ik hou van je.’

‘Ik ook van jou. Truste.’ Kus.

‘Truste.’

Om een of andere reden is dit de fout geweest; eigenlijk nauwelijks een fout te noemen, wat is er mis met een paar biertjes drinken op vrijdagavond na een ellendige week? Maar dit is de keus waar ik steeds weer bij uitkom, waar ik obsessief aan blijf pulken alsof ik hem op een of andere manier eraf kan trekken en weg kan gooien: één glas whiskey minder met de jongens, één biertje minder, een paar boterhammen op mijn bureau toen ik de tentoonstellingsbrochure aanpaste, en ik zou nuchter genoeg zijn geweest om veilig naar Melissa te gaan. Ik heb zo veel over die wat-als-nacht nagedacht dat ik hem helemaal kan uittekenen: als ze de deur open had gedaan zou ik haar optillen en in de rondte zwieren en roepen: *Gefeliciteerd, ik wist wel dat je het kon!*; haar zachte ademhaling in bed, haar haar dat kietelt onder mijn kin; een luie zaterdagbrunch in ons favoriete café, een wandeling langs het kanaal en naar de zwanen kijken, Melissa die onze ineengestremde handen heen en weer zwaait. Ik mis het zo verschrikkelijk dat het voelt alsof het iets tastbaars en onvervangbaars is dat ik per ongeluk op de verkeerde plek heb neergelegd en dat ik op een of andere manier, als ik maar wist hoe, zou kunnen veiligstellen.

‘Je hebt niet opgehangen.’

‘Jij ook niet.’

‘Trus-trus, dikke kus.’

‘Kom veilig thuis. Truste.’ Nog meer kussen.

1 Baggot Street was stil en bijna uitgestorven. Lange rijen achttiende-
2 eeuwse huizen en oude straatlantaarns met prachtige gietijzeren krullen.
3 Zacht getik van een fiets die me vanachter nadert, een lange vent met een
4 hoed op zoeft langs me heen, kaarsrecht op zijn fiets en zijn armen netjes
5 gevouwen voor zijn borst. Twee mensen staan te zoenen in een deuropening,
6 een loshangende bos groen haar, lila roesjes. Ik moet ergens een
7 curry hebben gekocht, al weet ik niet meer waar, want er hing een zware
8 geur van koriander en venkel om me heen die me deed watertanden. De
9 straat voelde warm en vreemd en heel breed aan en overal hing een eigen-
10 aardige, geheimzinnige betovering. In de middenberm deed een oude man
11 met een baard en een platte pet een soort schuifeldansje, zijn vingers ge-
12 spreid. Aan de overkant een meisje, ze liep snel zodat haar lange zwarte
13 jas rond haar enkels zwierde, haar hoofd gebogen over haar telefoon, die
14 in haar hand een blauwig licht verspreidde als een sprookjesjuweel. Fraaie,
15 stoffige bovenraampjes, een gouden gloed door een klein hoog raampje.
16 Donker water onder de brug over de gracht, glinstering en geruis.

17 Ik moet thuisgekomen zijn zonder dat er iets gebeurde, hoewel, hoe
18 weet ik dat eigenlijk, hoe kan ik weten wat er zich net buiten mijn gezichts-
19 veld afspeelde, wie mij vanuit een deuropening in de gaten stond te hou-
20 den, wat zich losmaakte uit de schaduw om op zijn tenen achter mij aan
21 te sluipen? Maar hoe dan ook, ik ben thuisgekomen zonder dat er iets
22 gebeurde wat mijn alarmbellen deed afgaan. Ik moet mijn curry opgege-
23 ten hebben en misschien nog iets op Netflix hebben gekeken (of was ik
24 misschien toch te dronken om een verhaallijn te kunnen volgen?), of mis-
25 schien heb ik nog even een spelletje op mijn Xbox gespeeld, al lijkt me dat
26 heel onwaarschijnlijk, na die dagen daarvoor kon ik die Xbox niet meer
27 zien. Ik moet vergeten zijn het alarm aan te zetten. Ondanks het feit dat
28 ik op de begane grond woonde zette ik dat ding de helft van de tijd niet
29 aan; het keukenraam zat een beetje los, als de wind verkeerd stond ram-
30 melde het en daardoor ging dan het alarm hysterisch gillen, en ik woonde
31 nou ook weer niet in een soort criminele achterbuurt. Op een zeker mo-
32 ment moet ik mijn pyjama aangetrokken hebben, in bed zijn gestapt, en
33 dronken en tevreden in slaap zijn gevallen.

34
35 Ik schrok wakker. In eerste instantie wist ik niet waarvan; ik herinnerde
36 me een geluid, een zacht gekraak, maar ik wist niet of ik dat nou gedroomd
37 had (een lange zwarte vent met dreadlocks en een surfboard lachte me uit
38 en weigerde me iets te vertellen wat ik moest weten) of dat het van buiten
39 kwam. Het was donker in mijn kamer, er viel alleen een klein beetje licht

van de straatlantaarn langs de randen van de gordijnen. Roerloos bleef ik liggen; de laatste restjes droom dwarrelden nog door mijn hoofd, en ik luisterde.

Niets. En toen: een la die dicht werd geschoven, of juist open, precies aan de andere kant van de muur, in mijn woonkamer. Een zachte plof.

Het eerste wat ik dacht was: de jongens. Dec die wraak komt nemen op het haarimplantatenverhaal; op de universiteit hadden Sean en ik een keer onze blote konten tegen zijn slaapkamerraam gedrukt en hem toen wakker gemaakt, maar Dec had geen sleutel. Mijn ouders hadden een reservesleutel, misschien wilden zij me verrassen, maar dan zouden ze toch wel gewacht hebben tot de volgende ochtend? Melissa? Kon ze niet wachten me weer te zien? Maar zij vond het vreselijk om 's nachts alleen naar buiten te gaan. Een dierlijk deel van mij wist het: ik ging rechtop in mijn bed zitten en al die tijd bonkte mijn hart in een grimmig, meedogenloos ritme.

Zacht gemompel uit de woonkamer. Een bleke veeg licht uit een zaklantaarn onder de deur door.

Op mijn nachtkastje stond een kandelaar die Melissa een paar maanden daarvoor uit de winkel had meegebracht, een prachtig ding dat leek op de gietijzeren relingen aan oude Dublinse huizen: een gedraaide stam met bovenaan sierlijke fleur-de-lis-uiteinden, waarvan de middelste een holte had om de kaars in te zetten (stompje gesmolten kaarsvet van een avond in bed met wijn en Nina Simone). Ik kan me niet herinneren dat ik ben opgestaan, maar ik stond in mijn slaapkamer met beide handen stevig om de kandelaar geklemd. Ik voelde of hij zwaar genoeg was en liep op de tast naar de deur. Het was een belachelijke situatie, ik zou die arme Melissa de stuipen op het lijf jagen, Dec zou me dit de rest van mijn leven achterna dragen...

De deur naar de woonkamer stond half open, binnen schoot een straal licht door de duisternis. Ik sloeg de deur met de kandelaar open, gaf een klap op de lichtknop en opeens was de kamer zo fel verlicht dat het een halve seconde duurde voordat ik iets kon onderscheiden.

Mijn woonkamer, het espressokopje van die ochtend nog op de salontafel, open lades met papieren eronder, en twee mannen: ze droegen allebei een trainingsjack waarvan de kraag hun mond bedekte en een petje dat ze diep over hun ogen hadden getrokken. Ze stonden stokstijf stil en staarden me wezenloos aan. Een van de twee stond met zijn gezicht naar mijn openstaande tuindeuren en klungelde wat met mijn laptop, de ander kwam net overeind achter mijn tv, de ene hand op de muurbeugel, de

1 andere om de zaklamp geklemd. Het was zo ontzettend duidelijk dat ze
2 daar niet hoorden dat ze er bespottelijk uitzagen, alsof ze met Photoshop
3 in het plaatje geplakt waren, wat niet zo goed gelukt was.

4 Na de eerste verbijsterde seconden gilde ik: 'Eruit!' De woede sloeg als
5 raketbrandstof door mijn hele lichaam, zoiets had ik nog nooit gevoeld,
6 de achteloze onbeschoftheid waarmee dat tuig mijn huis was binnenge-
7 komen... *'D'r uit! Ga verdomme mijn huis uit! Eruit!'*

8 Ik realiseerde me dat ze niet wegrenden en daarna wordt het een beet-
9 je een warboel; ik weet niet meer wie er het eerst bewoog maar opeens
10 stond die vent met die zaklamp midden in de kamer en sprong ik in zijn
11 nek. Ik denk dat ik hem een flinke tik met die kandelaar op zijn hoofd heb
12 gegeven, maar we verloren beiden ons evenwicht en grepen elkaar vast
13 om niet te vallen. Hij stonk, lichaamsgeur vermengd met iets melkachtigs
14 – soms ruik ik het opeens in een winkel en voordat ik doorheb waarom
15 sta ik dan te kokhalzen. Hij was sterker dan ik had verwacht, taai en soe-
16 pel, hij greep mijn hand met de kandelaar beet zodat ik hem niet nog een
17 keer kon slaan. Ik probeerde hem in zijn maag te stompen maar omdat
18 we te dicht tegen elkaar aan stonden had ik te weinig ruimte om uit te
19 halen en kracht te zetten. Hij drukte zijn duim in mijn oogkas en ik gilde.
20 Toen voelde ik een klap tegen mijn kaak, overal blauwwitte lichtflitsen, en
21 viel ik op de grond.

22 Ik kwam op mijn rug terecht. Er liep vocht uit mijn ogen en mijn neus,
23 mijn mond vulde zich met bloed en ik spuugde het uit, mijn tong stond
24 in brand. Iemand schreeuwde, *verrekte klootzak* – ik steunde op mijn el-
25 lebogen en kroop achteruit –, *je denkt zeker dat je heel wat bent* en ik
26 probeerde mezelf op te trekken aan de armleuning van de bank en...

27 Iemand trapte me in mijn buik, *ik maak je goddomme af*. Ik rolde weg
28 en kokhalsde met grote uithalen, maar de trappen bleven komen, nu tegen
29 mijn zij, krachtig en systematisch. Ik voelde geen pijn, niet echt, maar wel
30 iets anders, iets ergers, een vreselijk, schokkend besef: dit was foute boel.
31 Ik kreeg geen lucht. Met een afstandelijke helderheid drong het besef tot
32 me door dat ik dood zou kunnen gaan, dat ze nu moesten stoppen omdat
33 het anders te laat zou zijn, maar ik had de adem niet om hun dit ondraag-
34 lijk belangrijke ding te vertellen.

35 Ik probeerde weg te kruipen, op mijn buik, mijn handen klauwden in
36 het niets. Een trap tegen mijn achterste drukte mijn gezicht nog dieper in
37 de vloerbedekking, en nog een en nog een. Een man lachte, hoog en op-
38 gefokt en triomfantelijk.

39 Ergens klonk:

... nog iemand...?

Nee of ze moeten

Ga eens kijken... vriendin...

Opnieuw het gelach, die lach waar een nieuwe gretigheid in doorklonk.

O ja man.

Ik wist niet meer of Melissa bij me was of niet. Op een nieuwe golf van paniek probeerde ik mezelf op te richten maar dat lukte niet; mijn armen waren zo slap als lintjes, elke ademhaling was een rochelend gesnuif door bloed, snot en draadjes vloerbedekking heen. Het schoppen was gestopt; de opluchting spoelde mijn laatste restjes kracht weg.

Schrapende geluiden, gekreun van inspanning. De kandelaar, weggerold onder een omvergegooide leunstoel. Ik kon er onmogelijk bij, maar op een of andere manier viel er wel een puzzelstukje op zijn plek in mijn verwarde geest, *trus-trus*, *dikke kus*, Melissa was gelukkig veilig thuis, goddank – het licht stak in mijn ogen. Er vielen spullen op de grond, en weer, en weer. Het groene geometrische patroon van mijn gordijnen dat zich onder een ongebruikelijke hoek uitstrekt vervaagt, wordt weer scherp en vervaagt weer...

Zo is het genoeg

... heeft hij...

... maakt niet uit. Weg

Wacht effe, is hij...?

Duisternis sloot me in. Een scherpe por tegen mijn ribben, ik kromp hoestend in elkaar en verzette me zwakjes tegen de volgende klap, maar die kwam niet. In plaats daarvan zag ik een gehandschoende hand die de kandelaar vasthield en net toen ik me afvroeg waarom ze die zouden willen hebben, werd alles in een gigantische geluidloze explosie weggevaagd. Alles.

Ik weet niet hoelang ik daar gelegen heb. Wat daarna volgt zijn losse flarden; geïsoleerde momenten, ingeraamd als dia's, transparant en opzichzelfstaand. Ertussenin is het zwart en hoor je alleen de scherpe klik van de ene dia die wegschuift en plaatsmaakt voor de volgende.

Ruwe vloerbedekking tegen mijn gezicht en overal pijn; onvoorstelbare pijn, adembenemend, maar dat leek op dat moment niet eens erg van belang, of het had niet eens iets met mij te maken; wat wel van belang was en doodeng, was dat ik blind was, volledig, ik kon niet

Klik

Probeer mezelf op te drukken op de vloer, maar mijn armen trillen

1 alsof ik een beroerte heb, zakken onder me in elkaar en ik stort met mijn
2 gezicht op de vloerbedekking

3 Klik

4 Rare vegen en druppels rood op witte stof, zware metalen geur van
5 bloed

6 Klik

7 Op handen en knieën, brakend, warme vloeistof loopt over mijn vingers

8 Klik

9 Stukjes blauw porselein, verspreid (achteraf denk ik dat dat de over-
10 blijfselen van mijn espressokopje moeten zijn geweest maar op dat mo-
11 ment werkte mijn brein niet zo samenhangend, niets betekende iets, niets
12 was iets, het wás alleen maar)

13 Klik

14 Kruijpend door een eindeloze hoeveelheid puin die bewoog en kraakte,
15 mijn knieën glijden weg, de randen van mijn gezichtsveld kolken

16 Klik

17 De gang, kilometerslang, bruin met beige, pulserend. Helemaal aan het
18 eind beweegt iets, iets wits

19 Klik

20 Ik leun tegen de muur en struikel schoksgewijs naar voren alsof al mijn
21 gewrichten uit de kom geschoten zijn. Ergens klinkt een afschuwelijk ge-
22 kras, ritmisch en onpersoonlijk; ik probeer wanhopig sneller te lopen, weg
23 te komen voordat het me kan aanvallen, maar ik kan me niet losmaken
24 uit de nachtmerrieachtige slow motion en het geluid is er nog steeds, in
25 mijn oren, achter mijn rug, overal om me heen (nu weet ik bijna zeker dat
26 het mijn eigen ademhaling was, maar op dat moment enzovoort enzo-
27 voort)

28 Klik

29 Bruin hout, een deur. Geschraap, het krabben van mijn vingernagels,
30 een hees gekreun dat geen woorden vormt

31 Klik

32 Een dreigende mannenstem, het gezicht van een vrouw, vertrokken van
33 afschuw, mond open, roze ochtendjas; dan wordt een van mijn benen
34 vloeibaar, de blindheid slaat weer toe en ik verdwijn.